Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

รูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A Thinking Style of Student Teacher, Bachelor of Education Program, Srinakharinwirot University

ปานวาสน์ มหาลวเลิศ (Panwasn Mahalawalert)*
เรืองเดช ศิริกิจ (Ruangdech Sirikit)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 – 5 ปีการศึกษา 2559 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 547 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi–stage Random Sampling) โดยใช้แบบวัดรูปแบบการคิดที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีจิตในการปกครองตนเอง (Theory of Mental Self – government) ของ Robert J. Sternberg สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุดและสูงสุด และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดในมิติด้านหน้าที่ (functions) เป็นแบบผู้ปฏิบัติ (executive) มิติด้านรูปแบบ (forms) เป็นแบบลำดับขั้น (hierarchic) มิติด้านระดับ (levels) เป็นแบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local) มิติด้านขอบเขต (scopes) เป็นแบบภายนอก (external) และมิติด้านความโน้มเอียง (leanings) เป็นแบบเสรีนิยม (liberal)

รูปแบบการคิดในมิติด้านรูปแบบ (forms) และมิติด้านขอบเขต (scopes) มีความสัมพันธ์กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่ระดับ .05 (χ^2 = 45.601, p = .000* และ χ^2 = 26.495, p = .024* ตามลำดับ)

รูปแบบการคิดในมิติด้านหน้าที่ (functions) มิติด้านระดับ (levels) และมิติด้านความโน้มเอียง (leanings) ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่ระดับ .05 (χ^2 = .427, p = .857, χ^2 = .319, p = .736 และ χ^2 = .184, p = .779 ตามลำดับ)

* อาจารย์ ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Professor., Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University, panwasn@g.swu.ac.th
** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Asst.Prof. Dr., Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University, ruangdech@g.swu.ac.th

คำสำคัญ: รูปแบบการคิด

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study thinking styles of undergraduate students in Education Program at Srinakharinwirot University 2) to study the relationship between thinking styles and GPA (grade point average) of undergraduate students in Education Program at Srinakharinwirot University. The samples were 547 students from first-year to fifth-year who studied in Education Program at Srinakharinwirot University by Multi–stage random sampling. The instrument to collect data was a Thinking Styles Test that researchers created from the Theory of Mental Self – government by Robert J. Sternberg.The data were statistically analyzed by mean, standard deviation, and chi – square test.

The results of this research showed that the majority of undergraduate students in Education Program had executive styles of functions dimension, hierarchic styles of forms dimension, local style of levels dimension, external style of scopes dimension and liberal style of leanings dimension.

The thinking styles in forms and scopes dimensions were correlated with GPA of undergraduate students in Education Program at the .05 level of significance. (χ^2 = 45.601, p = .000* and χ^2 = 26.495, p = .024*, respectively) While, the thinking styles in functions, levels and leanings dimensions were not correlated with GPA of undergraduate students in Education Program at the .05 level of significance. (χ^2 = .427, p = .857, χ^2 = .319, p = .736 and χ^2 = .184, p = .779, respectively)

Keywords: Thinking Style

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

บทนำ

การคิดเป็นพื้นฐานทางสติปัญญาและสร้างความรู้ความเข้าใจที่แสดงออกทางการพูดและการกระทำ การคิดช่วยให้คนสามารถปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้นและสร้างความรู้ใหม่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ การคิดยังเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจที่อาศัยข้อมูล ความรู้และประสบการณ์เป็นองค์ประกอบของการตัดสินใจ เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดเหมาะสมที่สุด การคิดสามารถสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงทำให้ผู้ใช้การคิดประสบความสำเร็จในการทำงานและสร้างความสามารถทางการแข่งขันในสังคมแห่งการเรียนรู้โดยเฉพาะในโลกยุคข้อมูลข่าวสารเช่นปัจจุบัน (อัญชลี ไสยวรรณ, 2548) นอกจากนี้ การคิดยังเป็นกระบวนการประมวลผลสารสนเทศซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการตัดสินใจใด ๆ ของมนุษย์ การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมอง ซึ่งผู้เรียนมีพัฒนาการผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ด้วยตนเองและจากการมีประสบการณ์ในการได้รับความรู้และการประสบกับสมมติฐานหรือความคาดหวังใหม่ ๆ (Qatami, 2001) การคิดของมนุษย์เป็นการแสดงถึงการใช้สติปัญญา (Intellectual) เพื่อจัดการกับความรู้ หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับมา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต รูปแบบการคิด (Thinking styles) เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบทางด้านสติปัญญา (Intellectual styles) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในชีวิตของคนเรา (ทวีศิลป์ กุลนภาดล, 2556)

รูปแบบการคิดเป็นวิธีการที่บุคคลเลือกที่จะนำความรู้ที่มีอยู่ ไปใช้ตัดสินใจในสถานการณ์แวดล้อมในชีวิตประจำวัน ซึ่งรูปแบบการคิดมีความแตกต่างจากทักษะการคิด (Thinking skills) แต่มีความสำคัญต่อความสำเร็จทางการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตของบุคคลไม่น้อยไปกว่ากัน โดยรูปแบบการคิดจะเป็นตัวช่วย สนับสนุน ส่งเสริม และดึงศักยภาพที่บุคคลมี ทำให้บุคคลใช้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ อาจกล่าวได้ว่าบุคคลใดมีทักษะการคิดที่ดี และมีแบบการคิดที่สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือบริบทของปัญหาที่ต้องจัดการจะทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จได้มากกว่าบุคคลที่มีทักษะการคิดที่ดีเพียงอย่างเดียว อีกทั้ง รูปแบบการคิดที่แตกต่างกัน จะทำให้บุคคลมีระดับของทักษะการคิดที่ต่างกันด้วย (Yeh, 2002) นอกจากนี้ ยังพบว่าการที่บุคคลมีรูปแบบการคิดที่แตกต่างกัน จะคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ การกระทำ หรือพฤติกรรมของผู้อื่นจากสิ่งที่ตนเองคิดนั้น ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจและความไม่ลงรอยกัน ทั้งจากพ่อ แม่ และลูก หรือครูและนักเรียน (Betoret, 2007) นั่นคือ ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน เช่น การไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูสอน การไม่เข้าใจกันของครูและนักเรียน พฤติกรรมการไม่สนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้น เป็นต้น อาจมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของรูปแบบการคิดของแต่ละบุคคล ซึ่งการทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการคิดอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งทั้งรูปแบบการคิดของตนเอง และรูปแบบการคิดของผู้อื่น จะช่วยป้องกันความเข้าใจผิดต่าง ๆ นั้นได้ โดยการเข้าใจรูปแบบการคิดของตนเอง จะทำให้บุคคลรู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนว่าเหมาะสม หรือไม่เหมาะสมกับสถานการณ์แบบใด ทำให้สามารถค้นหาวิธีเพื่อรับมือและจัดการกับสถานการณ์เหล่านั้นได้ รวมไปถึงการพัฒนาและขยายแบบการคิดแต่ละแบบในตนเอง เพื่อสร้างกลยุทธ์ และวิธีที่ยืดหยุ่นในการทำงาน การเรียน หรือการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วย (นิอร ไชยพรพัฒนา, 2554) สอดคล้องกับ อินทร์ จันทร์เจริญ และคณะ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย พบว่า การรับรู้ในความสามารถ

ตนเอง ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งอาจเป็นเพราะการที่ครูมีความเชื่อว่าครูมีความสามารถที่จะทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง สามารถเลือกทำงานที่มีลักษณะท้าทาย มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น มีความเชื่อต่อเป้าหมายของอาชีพครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การเข้าใจแบบการคิดของบุคคลอื่นจะทำให้เข้าใจถึงการแสดงออกและพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ดียิ่งขึ้น และสามารถหาวิธี หรือแนวทางในการติดต่อสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิอร ไชยพรพัฒนา, 2554) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนได้ ดังที่ วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล และพีรวัฒน์ ชูเกียรติ (2560) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน บางคนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว บางคนต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการบรรยายของอาจารย์ ในขณะที่บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเอง บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน อาจารย์ผู้สอนควรเลือกรูปแบบการสอนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนด้วย

นักวิชาการจำนวนมากได้เสนอทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการคิดไว้หลากหลายแบบ สำหรับ Robert J. Sternberg (1997) ได้เสนอทฤษฎีจิตในการปกครองตนเอง (Theory of Mental Self – government) ซึ่งมีหัวใจหลัก คือ ความคิดหรือความต้องการของบุคคลจะทำหน้าที่ปกครองหรือจัดการกับกิจกรรมประจำวัน บุคคลจะเลือกแบบการคิดที่ชอบ และสะดวกใจ เพื่อใช้จัดการกับกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบการคิด 5 มิติ และในแต่ละมิติจะจำแนกรูปแบบการคิดออกเป็นประเภทย่อย ๆ แตกต่างกันรวม 13 แบบ ดังนี้

1. มิติด้านหน้าที่ (functions) ประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการคิดแบบผู้สร้างกฎ (legislative) เป็นบุคคลที่มีหนทางในการทำงานของตนเอง ชอบตัดสินใจสำหรับตนเองว่าจะทำสิ่งใด และจะทำอย่างไร สร้างกฎให้กับตนเอง ชอบปัญหาที่ไม่มีโครงสร้างหรือไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า แต่จะสร้างโครงสร้างหรือวางแผนด้วยตนเองได้ ชอบสร้าง และพัฒนาระบบ

1.2 รูปแบบการคิดแบบผู้ปฏิบัติ (executive) เป็นบุคคลที่ชอบทำตามกฎ ชอบปัญหาที่มีโครงสร้าง หรือถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว มากกว่าการกำหนดด้วยตนเอง ชอบแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หรือการประยุกต์การใช้กฎกับการแก้ปัญหา เป็นบุคคลที่ใช้เหตุผล และบทเรียนเป็นพื้นฐานในการสนทนากับผู้อื่น และปฏิบัติตามกฎนั้น ๆ สามารถทำตามสิ่งที่ได้รับมอบหมาย หรือคำสั่งด้วยความสนุก มีการประเมินตนเองในแนวทางเดียวกับที่ระบบจะประเมิน สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นได้

1.3 รูปแบบการคิดแบบผู้ตัดสิน (judicial) เป็นบุคคลที่ชอบตัดสินสิ่งต่าง ๆ จากทั้งโครงสร้างและเนื้อหา ชอบประเมินกฎ กระบวนการ และแนวคิดที่มีอยู่จริง ชอบปัญหาที่ต้องใช้การวิเคราะห์

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2. มิติด้านรูปแบบ (forms) ประกอบด้วย

2.1 รูปแบบการคิดแบบราชาธิปไตย (monarchic style) เป็นบุคคลที่มุ่งเน้นไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีแนวโน้มที่จะไม่ให้สิ่งใดก็ตามเข้ามาเป็นอุปสรรคในการแก้ปัญหา เป็นที่น่าเชื่อถือต่อคนอื่นว่าจะทำสิ่งต่าง ๆ หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีความใส่ใจต่อสิ่งที่ทำอยู่ ทุ่มเทให้กับงานที่ทำจนกว่างานจะประสบความสำเร็จ มีแนวโน้มที่จะมองสิ่งต่าง ๆ ตามมุมมองของตนเอง มีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา โดยไม่หวั่นต่ออุปสรรคใด ๆ ข้อเสียของบุคคลที่มีแบบการคิดแบบนี้คือ เป็นคนที่หมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากจนเกินไป

2.2 รูปแบบการคิดแบบลำดับขั้น (hierarchic style) เป็นบุคคลที่มีเป้าหมายในการทำงานอย่างเป็นลำดับขั้น และตระหนักถึงการจัดลำดับความสำคัญก่อนและหลังเป้าหมาย เชื่อว่าทุกอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้พร้อมกัน หรือเป้าหมายทุกอย่างจะไม่สามารถทำให้มีคุณภาพที่เท่าเทียมกันได้ มีแนวโน้มในการยอมรับความซับซ้อนได้ดีกว่าบุคคลที่มีแบบการคิดแบบราชาธิปไตย มองปัญหาจากแง่มุม หรือมุมมองที่หลากหลาย มีการจัดการที่เป็นระบบในการแก้ปัญหา และในการตัดสินใจ

2.3 รูปแบบการคิดแบบคณาธิปไตย (oligarchic style) เป็นบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับรูปแบบการคิดแบบลำดับขั้น แตกต่างกันที่มีแนวโน้มในการได้รับแรงกระตุ้นจากหลายสิ่งในเวลาเดียวกัน และเป้าหมายของสิ่งต่าง ๆ จะมีความสำคัญเท่ากันหมด ไม่แน่ใจว่าจะทำอะไรก่อนหรือหลัง และจะเกิดความกดดันเมื่อต้องเผชิญหน้ากับการทำงานที่ต้องแข่งขันกับเวลา

2.4 รูปแบบการคิดแบบอนาธิปไตย (anarchic style) เป็นบุคคลที่จะได้รับแรงกระตุ้นโดยความจำเป็น หรือเป้าหมายหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน และไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ได้ จึงใช้วิธีการสุ่มแก้ปัญหา อาจเลือกทำงานตามที่ตนเองต้องการ ไม่มีขั้นตอนในการทำงาน มักต่อต้านระบบ โดยเฉพาะระบบที่เข้มงวด และมีข้อจำกัดมาก ทำสิ่งนี้นิด สิ่งนั้นหน่อย ไม่เสร็จเป็นชิ้นเป็นอัน กิจกรรมที่บุคคลแบบนี้สามารถทำได้ดี คืองานที่ต้องการความสร้างสรรค์ มีขอบเขตกว้างในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ

3. มิติด้านระดับ (levels) ประกอบด้วย

3.1 รูปแบบการคิดแบบมองภาพรวมระดับโลก (global) เป็นบุคคลที่ชอบทำงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นกว้าง และเป็นนามธรรม มองสิ่งต่าง ๆ โดยองค์รวม ไม่สามารถเก็บรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ได้

3.2 รูปแบบการคิดแบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local) เป็นบุคคลที่ชอบทำงานที่มีรายละเอียดมองสิ่งต่าง ๆ อย่างละเอียดและเป็นรูปธรรม มีแนวโน้มที่จะกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปใช้ได้จริงไม่สามารถมองภาพรวมของสิ่งต่าง ๆ ได้

4. มิติด้านขอบเขต (scopes) ประกอบด้วย

4.1 รูปแบบการคิดแบบภายใน (internal) เป็นบุคคลที่ชอบงานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาภาระงานโดยไม่ต้องการการปฏิสัมพันธ์หรือร่วมงานกับผู้อื่น มีลักษณะเก็บตัว แยกตัวจากสังคม และไม่สนใจสังคมรอบข้าง ชอบทำงานคนเดียว สามารถประยุกต์สติปัญญาของตนเองเพื่อใช้กับสิ่งต่าง ๆ ได้

4.2 รูปแบบการคิดแบบภายนอก (external) เป็นบุคคลที่มีลักษณะเปิดเผย กล้าแสดงออก ชอบเข้าสังคม ชอบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคม หรือการได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น มีความรู้สึกไวต่อเรื่องทางสังคม แสดงความตระหนักถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อื่น

5. มิติด้านความโน้มเอียง (leanings) ประกอบด้วย

5.1 รูปแบบการคิดแบบเสรีนิยม (liberal) เป็นบุคคลที่ชอบงานที่อยู่นอกเหนือจากกฎเกณฑ์หรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด มักจะค้นหาสถานการณ์ที่คลุมเครือ และชอบทำงานหรือดำเนินชีวิตด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ที่ไม่คุ้นเคย

5.2 รูปแบบการคิดแบบอนุรักษ์นิยม (conservative) เป็นบุคคลที่ชอบทำสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ตายตัวหรือเป็นสากลที่มีกระบวนการต่าง ๆ เป็นขั้นเป็นตอน เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่คลุมเครือ มีความสุขกับการทำงานที่มีโครงสร้าง ในสภาพแวดล้อมที่สามารถทำนาย หรือคาดการณ์ได้ และชอบทำงานหรือดำเนินชีวิตด้วยรูปแบบที่คุ้นเคย

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการคิดของของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามทฤษฎีจิตในการปกครองตนเอง (Theory of Mental Self – government) ของ Robert J. Sternberg (Sternberg, 1997) ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศรูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวนิสิตเอง อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการปรับปรุงแก้ไข สร้างเสริม และพัฒนารูปแบบการคิดของนิสิต อีกทั้งยังได้แบบวัดรูปแบบการคิดที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้วัดและประเมินรูปแบบการคิดของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 - 5 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,808 คน ดังนี้ นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 518 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 536 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 528 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 553 คน และนิสิตชั้นปีที่ 5 จำนวน 673 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 – 5 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 767 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคุณภาพแบบวัดรูปแบบการคิด ครั้งที่ 1 เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 – 5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มทดลอง (try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ (ความชัดเจนของภาษา และค่าความเชื่อมั่น)

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคุณภาพแบบวัดรูปแบบการคิด ครั้งที่ 2 เป็นนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 – 5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มที่ทดลองครั้งที่ 1 และไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มทดลอง (try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ (การทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (Differential Item Functioning) และค่าความเชื่อมั่น)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ชั้นปีที่ 1 – 5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มที่ทดลอง จำนวน 547 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi–stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นแบบวัดรูปแบบการคิดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามทฤษฎีจิตในการปกครองตนเอง (Theory of Mental Self – government) ของ Robert J. Sternberg (Sternberg, 1997) จำนวน 1 ฉบับ 40 ข้อ ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นการกำหนดสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนิสิตและสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 5 มิติ ดังนี้ 1) มิติด้านหน้าที่ (functions) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 3 รูปแบบ 2) มิติด้านรูปแบบ (forms) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 4 รูปแบบ 3) มิติด้านระดับ (levels) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 2 รูปแบบ 4) มิติด้านขอบเขต (scopes) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 2 รูปแบบ และ 5) มิติด้านความโน้มเอียง (leanings) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 2 รูปแบบ โดยแต่ละมิติประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยตัวเลือก 2, 3 และ 4 ตัวเลือก ตามประเภทย่อยของรูปแบบการคิดในมิตินั้น ๆ เช่น มิติด้านหน้าที่ (functions) ประกอบด้วยรูปแบบการคิด 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการคิดแบบผู้สร้างกฎ (legislative) รูปแบบการคิดแบบผู้ปฏิบัติ (executive) และรูปแบบการคิดแบบผู้ตัดสิน (judicial) ดังนั้น ข้อคำถามแต่ละข้อในมิติด้านหน้าที่จะมี 3 ตัวเลือก เพื่อจำแนกผู้ตอบตามรูปแบบการคิดทั้ง 3 รูปแบบนั้น เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพแบบวัดรูปแบบการคิด

ขั้นที่ 1 นำแบบวัดรูปแบบการคิดที่สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 5 มิติ แต่ละมิติมีข้อคำถามมิติละ 10 ข้อ รวม 50 ข้อ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00 จึงปรับปรุงแล้วนำไปใช้ทั้งหมด

ขั้นที่ 2 นำแบบวัดรูปแบบการคิดที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 50 ข้อ ไปทดลองใช้กับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 – 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจสอบคุณภาพ ด้านอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบวัด พบว่า อำนาจจำแนกรายข้อมีค่าตั้งแต่ .325 ถึง .745 ส่วนความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละมิติ มีค่าดังนี้ มิติด้านหน้าที่มีค่าความเชื่อมั่น .528 มิติด้านรูปแบบมีค่าความเชื่อมั่น .498 มิติด้านระดับมีค่าความเชื่อมั่น .573 มิติด้านขอบเขตมีค่าความเชื่อมั่น .694 และมิติด้านความโน้มเอียงมีค่าความเชื่อมั่น .681

ขั้นที่ 3 นำแบบวัดรูปแบบการคิดที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 – 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มที่ทดลองครั้งที่ 1 และไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน แล้วนำมาตรวจสอบคุณภาพ ด้านการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม (Differential Item Functioning) ซึ่งจำแนกโดยใช้เพศของผู้ตอบ และความเชื่อมั่นของแบบวัด พบว่า เมื่อวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถามด้วยวิธีแมนเทล–แฮนส์เซล (Mantel – Haenszel: MH) แล้วมีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ที่ตรวจพบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อคำถาม ดังนี้ ในมิติด้านหน้าที่ และมิติด้านรูปแบบ มีข้อคำถามที่ทำหน้าที่ต่างกันระหว่างกลุ่ม มิติละ 2 ข้อ ส่วนมิติด้านระดับ มิติด้านขอบเขต และมิติด้านความโน้มเอียง มีข้อคำถามที่ทำหน้าที่ต่างกันระหว่างกลุ่ม มิติละ 1 ข้อ จึงได้ตัดทิ้ง และเพื่อให้โครงสร้างของแต่ละมิติไม่แตกต่างกัน คณะผู้วิจัยจึงได้พิจารณาตัดทิ้งมิติละ 2 ข้อ คงเหลือข้อคำถามไว้มิติละ 8 ข้อ รวม 40 ข้อ แล้วปรับปรุง ส่วนความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละมิติ ซึ่งมีค่าดังนี้ มิติด้านหน้าที่มีค่าความเชื่อมั่น .682 มิติด้านรูปแบบมีค่าความเชื่อมั่น .667 มิติด้านระดับมีค่าความเชื่อมั่น .743 มิติด้านขอบเขตมีค่าความเชื่อมั่น .725 และมิติด้านความโน้มเอียงมีค่าความเชื่อมั่น .796

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษารูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นำแบบวัดรูปแบบการคิดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1 – 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 547 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์สถิติบรรยาย ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุดและสูงสุด เพื่อรายงานข้อมูลทั่วไปและรูปแบบการคิดของนิสิต และวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ เพื่อรายงานข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต) ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 547 คน สรุปได้ดังนี้

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นนิสิตเพศชายจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 46.07 และนิสิตเพศหญิงจำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 53.93 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 25.41 และนิสิตชั้นปีที่ 5 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 7.13 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า เป็นนิสิตสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 7.31 สาขาภาษาอังกฤษ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 6.95 สาขาคณิตศาสตร์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 7.13 สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 6.76 สาขาชีววิทยา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.03 สาขาเคมี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 5.48 สาขาฟิสิกส์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.03

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

สาขาสังคมศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 8.23 สาขาสุขศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 สาขาพลศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 6.76 สาขาสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 7.68 สาขาการประถมศึกษา จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 8.41 สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38 สาขาดนตรีศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 4.94 สาขานาฏศิลป์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.29 และสาขาศิลปศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 5.12 และเมื่อจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า เป็นนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (คะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.01 ถึง 4.00) จำนวน 480 คน คิดเป็นร้อยละ 87.75 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.01 ถึง 3.00) จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25

2. รูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 547 คน สรุปได้ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมิติ 5 มิติ และรูปแบบการคิด 13 รูปแบบ

มิติ	รูปแบบการคิด	จำนวน	รวม
ด้านหน้าที่ (functions)	แบบผู้สร้างกฎ (legislative)	77 (14.08%)	547 (100%)
	แบบผู้ปฏิบัติ (executive)	324 (59.23%)	
	แบบผู้ตัดสิน (judicial)	146 (26.69%)	
ด้านรูปแบบ (forms)	แบบราชาธิปไตย (monarchic)	217 (39.67%)	547 (100%)
	แบบลำดับขั้น (hierarchic)	252 (46.07%)	
	แบบคณาธิปไตย (oligarchic)	45 (8.23%)	
	แบบอนาธิปไตย (anarchic)	33 (6.03%)	
ด้านระดับ (levels)	แบบมองภาพรวมระดับโลก (global)	213 (38.94%)	547 (100%)
	แบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local)	334 (61.06%)	
ด้านขอบเขต (scopes)	แบบภายใน (internal)	119 (21.76%)	547 (100%)
	แบบภายนอก (external)	428 (78.24%)	
ด้านความโน้มเอียง (leanings)	แบบเสรีนิยม (liberal)	327 (59.78%)	547 (100%)
	แบบอนุรักษ์นิยม (conservative)	220 (40.22%)	

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า มิติด้านหน้าที่ (functions) นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบผู้ปฏิบัติ (executive) ซึ่งมีจำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 59.23 มิติด้านรูปแบบ (forms) พบว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบลำดับขั้น (hierarchic) มีจำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 46.07 มิติด้านระดับ (levels) พบว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local) มีจำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 61.06 มิติด้านขอบเขต (scopes) พบว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบภายนอก (external) มีจำนวน 428 คน คิดเป็นร้อยละ 78.24 และมิติด้านความโน้มเอียง (leanings) พบว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบเสรีนิยม (liberal) มีจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 59.78

3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดในแต่ละมิติ กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต) ของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สรุปได้ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบการคิดและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

มิติ	รูปแบบการคิด	ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม			รวม	χ^2	p
		≤ 2.00	2.01 - 3.00	3.01 - 4.00			
ด้านหน้าที่ (functions)	แบบผู้สร้างกฎ (legislative)	-	7 (1.28%)	70 (12.80%)	77 (14.08%)	.427	.857
	แบบผู้ปฏิบัติ (executive)	-	52 (9.51%)	272 (49.73%)	324 (59.23%)		
	แบบผู้ตัดสิน (judicial)	-	8 (1.46%)	138 (25.23%)	146 (26.69%)		
ด้านรูปแบบ (forms)	แบบราชาธิปไตย (monarchic)	-	4 (0.73%)	213 (38.94%)	217 (39.67%)	45.601	.000*
	แบบลำดับขั้น (hierarchic)	-	-	252 (46.07%)	252 (46.07%)		
	แบบคณาธิปไตย (oligarchic)	-	37 (6.76%)	8 (1.47%)	45 (8.23%)		
	แบบอนาธิปไตย (anarchic)	-	26 (4.75%)	7 (1.28%)	33 (6.03%)		
ด้านระดับ (levels)	แบบมองภาพรวมระดับโลก (global)	-	43 (7.86%)	170 (31.08%)	213 (38.94%)	.319	.736
	แบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local)	-	24 (4.39%)	310 (56.67%)	334 (61.06%)		
ด้านขอบเขต	แบบภายใน (internal)	-	65 (11.89%)	54 (9.87%)	119 (21.76%)	26.495	.024*

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

(scopes)	แบบภายนอก (external)	-	2 (0.36%)	426 (77.88%)	428 (78.24%)		
ด้านความโน้มเอียง (leanings)	แบบเสรีนิยม (liberal)	-	12 (2.19%)	315 (57.59%)	327 (59.78%)	.184	.779
	แบบอนุรักษ์นิยม (conservative)	-	55 (10.05%)	165 (30.16%)	220 (40.22%)		
รวม		-	67 (12.25%)	480 (87.75%)	547 (100%)		

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า รูปแบบการคิดในมิติด้านรูปแบบ (forms) และมิติด้านขอบเขต (scopes) มีความสัมพันธ์กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่ระดับ .05 (χ^2 = 45.601, p = .000* และ χ^2 = 26.495, p = .024* ตามลำดับ) แต่รูปแบบการคิดในมิติด้านหน้าที่ (functions) มิติด้านระดับ (levels) และมิติด้านความโน้มเอียง (leanings) ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ที่ระดับ .05 (χ^2 = .427, p = .857, χ^2 = .319, p = .736 และ χ^2 = .184, p = .779 ตามลำดับ)

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษารูปแบบการคิดในมิติด้านหน้าที่ (functions) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบผู้ปฏิบัติ (executive) แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดในมิติด้านหน้าที่กับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบการคิดทั้งแบบการคิดแบบผู้สร้างกฎ (legislative) แบบการคิดแบบผู้ปฏิบัติ (executive) และแบบการคิดแบบผู้ตัดสิน (judicial) ส่วนใหญ่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

มิติด้านรูปแบบ (forms) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดเป็นแบบลำดับขั้น (hierarchic) แสดงว่า นิสิตส่วนใหญ่ชอบจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดในมิติด้านรูปแบบกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบราชาธิปไตย (monarchic) และแบบลำดับขั้น (hierarchic) ส่วนนิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบคณาธิปไตย (oligarchic) และรูปแบบการคิดแบบอนาธิปไตย (anarchic) ซึ่งอาจเนื่องมาจากระบบการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถให้นิสิตสามารถวางแผน และดำเนินงานได้อย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับได้

มิติด้านระดับ (levels) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local) แสดงว่า นิสิตส่วนใหญ่ชอบทำงานที่มีรายละเอียด และเป็นรูปธรรม แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดในมิติด้านระดับกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบการคิดทั้งแบบมองภาพรวมระดับโลก (global) และแบบมองเฉพาะระดับท้องถิ่น (local) ส่วนใหญ่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

มิติด้านขอบเขต (scopes) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบภายนอก (external) แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพลักษณะเปิดเผย กล้าแสดงออก ชอบทำงานที่ได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นกลุ่ม และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดในมิติด้านรูปแบบกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบภายนอก (external) ส่วนนิสิตที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางส่วนใหญ่มีรูปแบบการคิดแบบภายใน (internal) ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพสังคมและระบบการศึกษาที่เน้นการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมความมั่นใจและกล้าแสดงออก

มิติด้านความโน้มเอียง (leanings) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีแบบการคิดเป็นแบบเสรีนิยม (liberal) แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบทำงานด้วยวิธีการใหม่ที่ไม่ซ้ำแบบเดิม แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดในมิติด้านระดับกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบการคิดทั้งรูปแบบการคิดแบบเสรีนิยม (liberal) และแบบอนุรักษ์นิยม (conservative) ส่วนใหญ่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อมูลสารสนเทศรูปแบบการคิดของนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข สร้างเสริม และพัฒนารูปแบบการคิดของนิสิต รวมถึงนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เพื่อพัฒนานิสิตที่มีรูปแบบการคิดที่แตกต่างกันให้สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2 แบบวัดรูปแบบการคิดที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้วัดและประเมินรูปแบบการคิดของนิสิตนักศึกษาในคณะ สาขาวิชา หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ รวมถึงบุคคลอื่นที่ดำเนินชีวิตในบริบทใกล้เคียงกันได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการคิดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 แบบวัดรูปแบบการคิดฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้กับนิสิตหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนั้นจึงควรพัฒนาแบบวัดรูปแบบการคิดสำหรับบุคคลในระดับชั้นอื่น หรือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอื่นที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้แบบวัดรูปแบบการคิดที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

2.2 การวิจัยนี้เป็นการศึกษารูปแบบการคิด โดยสร้างแบบวัดรูปแบบการคิดตามแนวคิดของ Robert J. Sternberg จึงควรศึกษารูปแบบการคิดโดยยึดแนวคิด ทฤษฎีอื่น รวมถึงการสร้างข้อคำถามในรูปแบบอื่น เช่น แบบมาตรประมาณค่า แบบถูกผิด เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลแตกต่างซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

ทวีศิลป์ กุลนภาดล. (2556). “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดกับผลสัมฤทธิ์การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์”. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 6, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) : 9-19.

นิอร ไชยพรพัฒนา. (2554). การพัฒนามาตรวัดแบบการคิดพหุมิติตามทฤษฎีจิตในการปกครองตนเองสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล และพีรวัฒน์ ชูเกียรติ. (2560). “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) : 2042-2054.

อัญชลี ไสยวรรณ. (2548). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อินทร์ จันทร์เจริญ และคณะ. (2560). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยเชียงราย”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม) : 2042-2054.

ภาษาต่างประเทศ

Betoret, F. D. (2007). The Infulence of Students’ and Teachers’ Thinking Styles on Student Course Satisfaction and on Their Learning Process. *Educational Psychology*. 27(2): 219-234.

Qatami, Nayfeh. (2001). *Phase of Learning to Think for a Basic*, Amman, Dar Al-Fikr for Printing and Publishing.

Sternberg, R. J. (1997). *Thinking Styles*. New York: Cambridge University Press.

Yeh, Y. C. (2002). Preservice Teachers’ Thinking Styles, Disposition, and Changes Their Teacher Behaviors. *International Conference on Computers in Education*. [Online]. Available from: http://www2.computer.org/portal/web/csdl/doi/10.1109/CIE.2002. 1186019. [2009, June 16].